

Enstitüsü : Sosyal Bilimler
Ana Bilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Programı : Türk Dili ve Edebiyatı
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Durali YILMAZ
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Eylül 2008

KISA ÖZET

TOPLUMCU GERÇEKÇİLİK VE SABAHATTİN ALİ’NİN HİKÂYE KİŞİLERİ

Mehmet Onur HASDEDEOĞLU

Bu çalışmanın konusu, günümüzde devrini tamamlamış olan toplumcu gerçekçilik akımının ilkeleri dorultusunda, Sabahattin Ali’nin hikâye kişilerini tanımdır. Ulaşılması hedeflenen amaç, edebiyatın çeşitli türlerinde eserler vermiş olmasına karşın daha çok hikâyeci kimliğiyle öne çıkan Sabahattin Ali’nin, hikâyelerinde yarattığı kahramanları inceleme yoluyla, temsilcisi olduğu toplumcu gerçekçilik akımı içerisindeki yerini belirlemektir.

Çalışmanın çekirdeğini oluşturan “Sabahattin Ali’nin Hikâye Kişileri”nin incelenmeye başlanmasından önce, yazarın temsilcisi olduğu toplumcu gerçekçilik akımını meydana getiren sebepler ve bu akımın Türkiye’deki yansımaları ayrı bir bölüm halinde ele alınmıştır. Yazarın hikâye kişileri de toplumcu gerçekçiliğin ilkeleri esas alınarak incelenmiş ve kahramanların tasnifi buna göre yapılmıştır.

Sabahattin Ali’nin hikâye kişilerinin incelenmesi, temelde dört ana başlık altında gerçekleştirilmiştir. Kahramanlar kategorize edilirken toplumsal, bireysel ve sınıfsal özellikleri göz önünde bulundurulmuştur. Buna göre inceleme yapılan hikâye kişilerinin birinci grubunu, yazarın tutkulu kahramanları; ikinci grubunu köylü kasabalı ve aydın kahramanları; üçüncü grubunu ezen ve ezilen kahramanları; dördüncü ve son grubunu ise yozlaşmış-dejenere kahramanları teşkil eder.

Araştırma doğrultusunda, Sabahattin Ali’nin hikâyelerinde yarattığı kahramanların farklı karakteristik niteliklere sahip olmalarından ötürü “tip” olarak adlandırılmasının ve kalıplaşmış belirli tip gruplarına sokulmasının sağlıklı sonuçlara ulaşılmasını engelleyebileceği saptanmıştır. Bu sebeple, kahramanlarını yaratmış olduğu toplumcu gerçekçiliğin ilkeleri esas alınarak incelenmiş ve kahramanlar bu doğrultuda belirli başlıklar altında yerlerini almışlardır.

Anahtar Sözcükler: Sabahattin Ali, Toplumcu Gerçekçilik, Cumhuriyet
Dönemi Türk Edebiyatı, Hikâye, Tip, Karakter,
Kahraman

Bilim Dalı Sayısal Kodu:

University : Istanbul Kültür University
Institute : Institute of Social Sciences
Department : Turkish Language and Literature
Programme : Turkish Language and Literature
Supervisor : Prof. Dr. Durali YILMAZ
Degree Awarded and Date : MA – September 2008

ABSTRACT

SOCIALIST REALISM AND THE DRAMATIS PERSONAE IN THE SHORT STORIES OF SABAHATTIN ALI

Mehmet Onur HASDEDEOĞLU

The central concern of this thesis is to get acquainted with the dramatis personae in the short stories of Sabahattin Ali, in accordance with the principles of the social realism movement which is outdated in recent times. Although Sabahattin Ali has written in many genres of literature, he is best known by his identity of the storyteller. The main target of this study is to determine Sabahattin Ali's position within the social realism movement of which he was a representative through studying the heroes which he created in his short stories.

Before starting to analyse "the Dramatis Personae in the Short Stories of Sabahattin Ali" which is the main core of this study, the main reasons which laid the groundwork for the social realism movement and the reflections of this movement in Turkey is discussed in a separate chapter. The dramatis personae in his short stories are analysed according to the principles of the social realism and the classification of them are done thus.

The analyses of the dramatis personae of Sabahattin Ali are realized under four main titles. While the heroes are categorized, their social, individual and class characteristics are taken into consideration. To this categorization, the first group of the analysed dramatis personae include the ambitious heroes of the author; the second group, the heroes of the villages, towns and the intellectual ones; the third group, the heroes both oppressing and oppressed; and the fourth and last group, the corrupted and degenerated heroes.

In accordance with this research it is determined that it would prevent to achieve accurate results to name the heroes in the short stories of Sabahattin Ali as "types" and to be specified in definite character groups as the result of their having different characteristics. Therefore they are studied by taking the principles of the social realism, which created his heroes, into consideration and the heroes take their places under specific titles thereby.

Key Words: Sabahattin Ali, Socialist Realism, Turkish Literature in Republican Period, Short Story, Type, Character, Hero

Science Code: